PO CO, NA CO i DLACZEGO

Pytanie PO CO? to pytanie o cel czyjegoś działania, o celowość jakiegoś zjawiska, o przydatność czegoś do jakichś potrzeb. Pytanie NA CO? zadawane w takim samym kontekście ma identyczne znaczenie, ale jest nacechowane stylistycznie – jest konstrukcją z języka potocznego. Pytanie DLACZEGO? to pytanie o przyczynę jakiegoś zjawiska, powód jakiegoś stanu, motyw czyjegoś postępowania. Pytania o cel są pytaniami o zamierzony skutek działań, pytania o przyczynę to pytania o czynniki czy też o warunki wywołujące dane zjawisko jako swój skutek. Skutek i przyczyna są antonimami. Dbajmy o logikę wypowiedzi i nie odpowiadajmy na pytania o cel, podając przyczynę, a na pytania o przyczynę – podając cel (np. Po co to zrobiłaś? - Bo tak chciałam!). Klasyczne pary pytań i odpowiedzi to: po co – po to, żeby / by; dlaczego – dlatego że (a więc: Po co to zrobiłaś? - [Po to,] żeby ci zrobić na złość! / [Po to,] żebyś wreszcie był zadowolony!). Spójnikami wprowadzającymi zdania przyczynowe są: BO (neutralny i potoczny), PONIEWAŻ (właściwy polszczyźnie oficjalnej), GDYŻ (książkowy, ograniczony stylistycznie), BOWIEM (też książkowy, umieszczany nie tuż po przecinku, tylko jako drugi lub trzeci wyraz), ALBOWIEM (silnie nacechowany stylistycznie, podniosły, w zwykłych tekstach brzmi pretensjonalnie) i neutralny, najlepszy, zawsze odpowiedni stylistycznie: DLATEGO ŻE. Warto pamiętać, że poprawna jest tylko konstrukcja: DLATEGO ŻE (nie tworzymy tautologicznych „dlatego bo”, „dlatego że ponieważ”). Przecinek zazwyczaj jest umieszczany przed całą konstrukcją (np. Termin szkolenia został przesunięty, dlatego że utworzono dodatkowe dwie grupy), ale może być też wstawiony dopiero przed ŻE, jeśli akcent logiczny ma padać na DLATEGO (np. Termin szkolenia został przesunięty nie dlatego, że utworzono dodatkowe dwie grupy, tylko dlatego, że obaj wykładowcy zachorowali).